

«Фараби Әлемі» атты студенттер мен жас ғалымдардың халықаралық ғылыми конференциясы

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ХИМИЯ ЖӘНЕ ХИМИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯ ФАКУЛЬТЕТИ

*Студенттер мен жас ғалымдардың «Фараби Әлемі» атты халықаралық
конференциясының*

БАЯНДАМА ТЕЗИСТЕРІ

Алматы, 9-10 сәуір, 2014 ж.

2 - СЕКЦИЯ

**НӘЗІК ОРГАНИКАЛЫҚ СИНТЕЗДІҢ ХІМІЯЛЫҚ
ТЕХНОЛОГИЯСЫ**

**ХІМІЧЕСКАЯ ТЕХНОЛОГИЯ ТОНКОГО ОРГАНІЧЕСКОГО
СИНТЕЗА**

2 - СЕКЦИЯ	
НӘЗІК ОРГАНИКАЛЫҚ СИНТЕЗДІҢ ХИМИЯЛЫҚ	
ТЕХНОЛОГИЯСЫ	
ХИМИЧЕСКАЯ ТЕХНОЛОГИЯ ТОНКОГО ОРГАНИЧЕСКОГО	
СИНТЕЗА	36
Джепеналтыев Т.Д. Н-МОРФОЛИНИЛСРКЕ ҚЫШҚЫЛЫ ТИОСЕМИКАРБАЗИДІНДІҢ ГЕТЕРОЦИКЛИЗАЦИЯСЫ	37
Бакеев А.Б. Н-МОРФОЛИНИЛСРКЕ ҚЫШҚЫЛЫНЫҢ ТИОСЕМИКАРБАЗИД МЕН ФЕНИЛТИОСЕМИКАРБАЗИДІНДІ СИНТЕЗІ	38
Әхәманова Ә.Т. ТОПИНАМБУР ӨСІМДІГІ ГУЛДІНДІ ҚҰРАМЫНДАҒЫ ББЗ АНЫҚТАУ	39
Шірманова Н.А. П-(ДИМЕТИЛАМИНО)-БЕНЗАЛЬДЕГИДІНДІ КОНДЕНСАЦИЯЛАУ ӨНІМДЕРІН СИНТЕЗДЕУ	40
Мищенко В.М. СИНТЕЗ, СТРОЕНИЕ ДИАРИПІДЕНПІПЕРИДОНА - ИСХОДНОГО ВЕЩЕСТВА ДЛЯ СИНТЕЗА ПИПЕРИДИНОГИРАЗОЛИНОВ	41
Бектұрсынова А.М. МОРФОЛИНИЛСРКЕ ҚЫШҚЫЛЫ ГИДРАЗИДІНДІҢ РЕАКЦИЯЛЫҚ ҚАБЛЕТІН ЗЕРТТЕУ	42
Сражанова А.Б. РАЗРАБОТКА МЕТОДОВ КРАШЕНИЯ ХЛОПЧАТОБУМАЖНЫХ ТКАНЕЙ СЕРНИСТЫМИ КРАСИТЕЛЯМИ	43
Сиражнева А.К. ПОЛУЧЕНИЕ НОВЫХ СЕРНИСТЫХ КРАСИТЕЛЕЙ НА ОСНОВЕ α -НАФТИЛАМИНА И γ - ПИКОЛИНА И ИЗУЧЕНИЕ ИХ ОКРАШИВАЮЩЕЙ СПОСОБНОСТИ	44
Габбасова С.М. ИЗУЧЕНИЕ СВОЙСТВ ПОЛИАНИЛИНА И ЕГО МОДИФИКАЦИИ	45
Жумахметова А.А., Ақылбеков Н.И. ПОЛУЧЕНИЕ ЭТИЛОВОГО ЭФИРА УКСУСНОЙ КИСЛОТЫ В УСЛОВИЯХ СВЕРХВЫСОКОЧАСТОТНОГО ОБЛУЧЕНИЯ	46
Керейтбаева Н.С., Аылбеков Н.И. ПОЛУЧЕНИЕ ЦИКЛОГЕКСИЛИЗОВАЛЕРАТА В УСЛОВИЯХ СВЕРХВЫСОКОЧАСТОТНОГО ОБЛУЧЕНИЯ	47
Калтырева А., Оспанов М. СЕЛЕКТИВНОЕ ВОССТАНОВЛЕНИЕ ПИПЕРИДИНОВЫХ КЕТОНОВ НЕФТЕОКИСЛЯЮЩИМИ БАКТЕРИЯМИ	48
Тышенко К.Ю., Браташова А.Ю., Шевелева Ю.А. ЦИАНЭТИЛИРОВАНИЕ, КСАНТОГЕНИРОВАНИЕ И АМИНОМЕТИЛИРОВАНИЕ СОЕДИНЕНИЙ ОКСАНОВОГО РЯДА	49

П-(ДИМЕТИЛАМИНО)-БЕНЗАЛЬДЕГИДТІН
КОНДЕНСАЦИЯЛАУ ӨНІМДЕРІН СИНТЕЗДЕУ

Пирманова Н.

Ғылыми жетекшісі: х.ғ.к., доц. Балжыкова К.Б.
ал-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық Университеті
nurgul_p_a@bk.ru

Қазіргі кезде эффективтілігі жоғары дәрілік заттарды іздестіру және оларды синтездеу органикалық синтездің езекті мәселелерінің бірі болып табылады. Ароматты қосылыстар және олардың туындылары көптеген синтетикалық дәрілік заттардың құрамына кіреді. Альдегидтердің әртүрлі туындылары, сонымен катараптердің қосылыстар класында маңызды синтездар болып табылатыны белгілі.

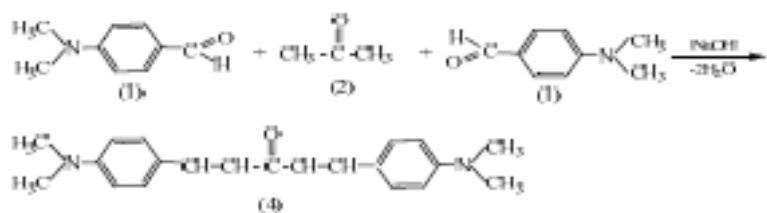
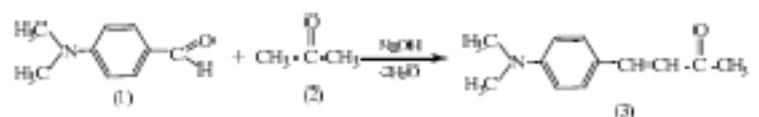
Бензальдегидтің туындылары негізінен радиопротекторлық, микробка, бактерицид, мутагенге карсы, цитопротекторлық қасиет көрсетеді. Олардың көшілігі жай герпеске катысты вируска карсы әсер етеді.

Ал бензальдегид туындылары негізінде жаңа дәрілік препараттарды алу мәселесі осы қосылыстардың физико-химиялық және медико-биологиялық қасиеттерін жан-жакты зерттеуді қажет етеді.

Синтетикалық дәрілік препараттар саласының негізгі міндеттерінің бірі отандық залалсыз, белсенелігі жоғары дәрілік заттармен камтамасыз ету.

Осыған орай біздің жұмысымыздың негізгі мақсаты п-(диметиламино)-бензальдегид негізінде олардың ацетон және бензилацетонмен конденсациялау реакцияларын қарастыру болып табылады.

N,N-диметиламинобензальдегидтің (1) ацетонмен (2) конденсациясы Кляйзен-Шмидт реакциясы жағдайында 25-30°C температурада 1:1 және 1:2 катынаста жүргізілді. Биологиялық белсенелі заттарды синтездеу келесідей жүреді:

Нәтижесінде түзілген п-(диметиламино)-бензальдегидтің (3) шығымы 52,2%. Ал ди-п-(диметиламино)-бензальдегидтің (4) шығымы 63,8%.

Алғынған реакция өнімдерінің алдын-ала құрылышы мен тазалығы физикалық әдістермен аныкталды.